

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2025 m. kovo d. Nr. 21RE1- (AG1-31/08-2026)

Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Daivos Bereikienės, Lionelos Gelmanienės ir Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjos (duomenys neskelbtini) skundą atsakovei Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai dėl Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos Antrinės valstybės garantuojamos teisinės pagalbos ir mediacijos paslaugų administravimo skyriaus 2026-01-06 sprendimo Nr. (8.28Mr)ATP-C-2025-10506 panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja skundu Komisijos prašo panaikinti atsakovės Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos (toliau – ir Tarnyba, VGTP tarnyba) tarnybos Antrinės valstybės garantuojamos teisinės pagalbos ir mediacijos paslaugų administravimo skyriaus (toliau – ir Skyrius) 2026-01-06 sprendimą Nr. (8.28Mr)ATP-C-2025-10506 (toliau – ir Skundžiamas sprendimas).

Skunde pareiškėja paaiškina, kad VGTP tarnybai 2025-11-25 pateikė prašymą suteikti jai antrinę teisinę pagalbą padedant parašyti ieškinį į teismą, kad skolininkai (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) būtų įpareigoti per teismo nustatytą terminą kreiptis į Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybą (toliau – ir VSDFV) dėl pensijų išmokų paskyrimo, kad antstoliai galėtų įvykdyti teismo sprendimus.

Nurodo, kad 2026-01-07 į savo el. paštą ((duomenys neskelbtini)) gavo VGTP tarnybos sprendimo Nr. (8.28Mr)ATP-C-2025-10506 elektroninio dokumento nuorašą, kurs nebuvo pasirašytas.

Su Skundžiamu sprendimu pareiškėja nesutinka.

Paaiškina, kad 2000-11-27 iš antstolių kontoros pareiškėja nupirko namų valdą adresu (duomenys neskelbtini), Kaunas, kuri priklausė (duomenys neskelbtini), kur tuo metu gyveno (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini). Vėliau pareiškėja sužinojo, kad valda yra registruota (duomenys neskelbtini) vardu, o faktiškai priklausė jo seseriai (duomenys neskelbtini). (duomenys neskelbtini) vardu per įgaliojimus organizavo teismuose bylas, liko namų valdoje gyventi ir prašė teismo stabdyti išskeldinimą. Tai tęsėsi 11 metų. Pareiškėjos į jai priklausančią namų valdą neįleisdavo, naudojo psichinę ir fizinę prievartą (baudžiamoji byla Nr. 1-132-738/2014). 2011 metais antstoliams pavyko (duomenys neskelbtini) išskeldinti, teismas priėmė sprendimus priteisti pareiškėjai nuostolius ir išdavė vykdomuosius raštus (civ. byla Nr. 2-1681/2002 (2-698/2003) Kauno apyl. teismas, civ. byla Nr. 2-1649/2004 Kauno apyl. teismas, civ. byla Nr. 2-8190-480/2006 Kauno apyl. teismas, civ.

byla Nr. 2-213-752/2010 Kauno apyl. teismas, civ. byla Nr. 2-8796-902/2012 Panevėžio apyl. teismas).

Pareiškėjos vertinimu, teismo sprendimai turi būti vykdomi, bet (duomenys neskelbtini) tyčia jų nevykdo, neieško pajamų šaltinių. (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) nesikreipia dėl senatvės pensijos paskyrimo į VSDFV Kauno skyrių. (duomenys neskelbtini) būdamas darbingas ir veiksnus nebando legaliai įsidarbinti, vykdo neregistruotą individualią veiklą.

Nurodo, jog Kauno apylinkės teismui pateikė ieškinį, kad pareiškėja vietoj skolininkų (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) galėtų kreiptis į VSDFV su prašymu, kad (duomenys neskelbtini) būtų paskirtos senatvės pensijos. 2018-06-19 Kauno apylinkės teismas ieškinį tenkino. (duomenys neskelbtini) pateikė apeliacinį skundą ir 2018-12-06 Kauno apygardos teismas panaikino Kauno apylinkės teismo sprendimą. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2019-06-27 Kauno apygardos teismo sprendimą paliko nepakeistą (civ. byla Nr. 3K-3-223-421/2019; teisminio proceso Nr. 2-69-3-02033-2017-8; procesinio sprendimo kategorijos 2.4.2.12.2; 3.1.14.7).

Pažymi, kad 2025-11-25 kreipėsi į VGTP tarnybą su prašymu suteikti antrinę pagalbą. Prašymą priėmė ir paskyrė advokatę (duomenys neskelbtini), nurodė jos darbo vietą. Nurodo, kad darbo vietoje advokatės nerasdavo, su advokate susisiekti pavykdavo tik telefonu. Po beveik mėnesio pareiškėja 2025-12-23 paskambino advokatei ir paklausė, kada sulauks paskirtos teisinės pagalbos, advokatė atsakė, kad turi labai daug darbo ir dar neturėjo laiko susipažinti su pareiškėjos dokumentais. Pareiškėjos manymu, advokatė neįsigilino į jos prašymą ir paviršutiniškai atliko savo darbą.

Paaiškina, kad 2026-02-03 nuvyko į VGTP tarnybą, kurioje administratorė paaiškino, kad 2026-01-07 per Lietuvos pašta pareiškėjai buvo išsiųstas registruotas laiškas (duomenys neskelbtini) adresu (duomenys neskelbtini), Kaunas ir, kad sistemoje ji mato, jog laiškas pareiškėjai buvo įteiktas 2026-01-09.

Kadangi pareiškėja registruoto laiško negavo, 2026-02-03 nuvyko į Lietuvos pašto skyrių adresu (duomenys neskelbtini), Kaunas. Pašto darbuotoja pasakė, kad sistemoje mato, jog laiškas yra pašte, įteikė jį pareiškėjai ir davė pasirašyti. Į pareiškėjos klausimus, kodėl laiško negavo ir jis buvo pašte, atsakė, kad 2025-01-09 į pareiškėjos pašto dėžutę buvo įmestas pranešimas apie registruotą laišką. Anot pareiškėjos, ji kiekvieną dieną tikrina pašto dėžutę ir jokio pranešimo joje nebuvo, laiškas visą laiką buvo pašte. Darbuotoja atsisakė parašyti pažymą apie tai, kada pareiškėja gavo laišką, o norėdama gauti tokią pažymą, pareiškėja turi kreiptis į Lietuvos pašta (info@post.lt), sumokėti 11 eurų 90 centų ir tik tada pareiškėjai bus atsiųsta pažyma, kad registruotas laiškas (duomenys neskelbtini) pareiškėjai buvo įteiktas 2026-02-03.

Atsakovė atsiliepiu į pareiškėjos skundą prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovė nurodo faktines aplinkybes nagrinėjant skundą.

Pareiškėja 2025-11-25 kreipėsi į Tarnybą su prašymu suteikti antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą civilinėje byloje dėl įpareigojimo pareiškėjos skolininkus per nustatytą terminą kreiptis į VSDFV dėl pensijų išmokų gavimo.

Tarnyboje 2025-12-30 gauta advokatės (duomenys neskelbtini) išvada, kurios pagrindu bei vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo (toliau – Įstatymas) 11 str. 7 d. 1 p., 2 p., 18 str. 2, 4 d., 2026-01-06 sprendimu Nr. (8.28Mr)ATP-C-2025-10506 Tarnyba atsisakė pareiškėjai teikti antrinę teisinę pagalbą.

Atsakovė cituoja Įstatymo 11 str. 7 d. 1 p., 2 p. bei Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktiką. Nurodo, kad spręsdama dėl antrinės teisinės pagalbos suteikimo Tarnyba, vadovaudamasi Įstatymo 11 str. 9 d., turi teisę prašyti advokato išvados, ar nėra Įstatymo 11 str. 7 d. nustatytų antrinės teisinės pagalbos neteikimo pagrindų.

Pažymi, kad Tarnyba, priimdama 2026-01-06 sprendimą Nr. (8.28Mr)ATP-C-2025-10506, susipažinusi su pareiškėjos prašymu, prie prašymo pateiktais dokumentais, advokatės

(duomenys neskelbtini) išvada, nustatė, kad pareiškėja yra (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) kreditorė. Pareiškėjos skolininkai galimai neturi jokio turto, negauna pajamų ir, nenorėdami vykdyti prievolių, nesikreipia į VSDFV teritorinį skyrių dėl pensijų jiems skyrimo. Esant šioms aplinkybėms, pareiškėja siekia kreiptis į teismą dėl įpareigojimo pareiškėjos skolininkus per nustatytą terminą kreiptis į VSDFV dėl pensijų išmokų gavimo.

Primena, kad pareiškėja dar 2018 metais kreipėsi į teismą prašydama įpareigoti atsakovą VSDFV Kauno skyrių, be atsakovų (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) prašymų dėl senatvės pensijų jiems paskyrimo, apskaičiuoti ir paskirti jiems valstybinio socialinio draudimo senatvės pensijas vadovaujantis VSDFV Kauno skyriuje esančiomis netekto darbingumo pensijų bylomis. Kauno apylinkės teismo Kauno rūmų 2018-06-19 sprendimu civilinėje byloje Nr. 2-985-894/2018 nuspręsta pareiškėjos ieškinį tenkinti. Kauno apygardos teismas, išnagrinėjęs bylą pagal atsakovo VSDFV Kauno skyriaus apeliacinį skundą, 2018-12-06 sprendimu civilinėje byloje Nr. 2A-1778-896/2018 Kauno apylinkės teismo 2018-06-19 sprendimą panaikino ir priėmė naują sprendimą – ieškinį atmetė. Apeliacinės instancijos teismas sprendė, kad įgyvendinti teisę į pensiją gali tik tokia teisę turintis subjektas, o tokia teisė iki jos paskyrimo negali būti siejama su nuosavybe, nes neatitinka tradicinės nuosavybės sampratos, pavyzdžiui, teisės į pensiją negalima paveldėti ar kitaip perduoti kitam asmeniui ir tik nuo skolininko valios priklauso ar įgyvendinti tokia teisė. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019-06-27 nutartimi civilinėje byloje Nr. 3K-3-223-421/2019 nutarta Kauno apygardos teismo 2018-12-06 sprendimą palikti nepakeistą.

Atkreipia dėmesį, kad kreditorius gali priverstinai įgyvendinti ne visas skolininko teises – Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.68 str. 3 d. reglamentuojama, kad kreditorius neturi teisės reikalauti įgyvendinti tų skolininko teisių, kurios susijusios išimtinai su skolininko asmeniu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015-02-23 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-50-686/2015).

Atsakovė, remdamasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo išaiškinimu, cituodama Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktiką bei vadovaudamasi advokatės išvada, pažymi, kad esant minėtoms aplinkybėms, Tarnyba nustatė, kad pareiškėjos reikalavimas civilinėje byloje dėl įpareigojimo pareiškėjos skolininkus per nustatytą terminą kreiptis į VSDFV dėl pensijų išmokų gavimo yra nepagrįstas ir atstovavimas tokio pobūdžio byloje būtų neperspektyvus, kadangi teisė į socialinio draudimo pensiją siejama išimtinai su asmeniu, o kreditorius neturi teisės reikalauti įgyvendinti tų skolininko teisių, kurios susijusios išimtinai su skolininko asmeniu, todėl vadovaujantis Įstatymo 11 str. 7 d. 1 p. ir 2 p. antrinė teisinė pagalba pareiškėjai negali būti teikiama.

Pasisakydama dėl pareiškėjos teiginio, jog jai paskirta advokatė (duomenys neskelbtini) neįsigilino į pareiškėjos prašymą ir paviršutiniškai atliko savo darbą, atsakovė atkreipia dėmesį, kad advokatė (duomenys neskelbtini) nebuvo paskirta teikti pareiškėjai antrinę teisinę pagalbą. Primena, kad Tarnyba kreipėsi į advokatę su prašymu pateikti išvadą ar pareiškėjos prašyme nėra Įstatymo 11 str. 7 d. įtvirtintų antrinės teisinės pagalbos neteikimo pagrindų. Pabrėžia, kad galutinį sprendimą dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo (ar atsisakymo ją teikti) priima Tarnyba, o advokato išvada tėra vienas iš šaltinių, kuriais remiantis yra priimamas sprendimas.

Atsakovės vertinimu, advokatė laiku įvykdė Tarnybos pavedimą, 2025-12-30 pateikė Tarnybai išvadą dėl pareiškėjos 2025-11-25 prašymo. Tarnyba paaiškina, kad advokatė išvadą parengė vadovaujantis pareiškėjos prašyme nurodyta informacija, jos pateiktais dokumentais, galiojančiais teisės aktais ir teismų praktika. Tarnyba, įvertinusi advokatės išvadoje nurodytas aplinkybes bei kitą aktualią informaciją, priėmė sprendimą atsisakyti teikti pareiškėjai antrinę teisinę pagalbą. Atkreipia dėmesį, kad pareiškėja nepateikė jokių įrodymų, paneigiančių advokatės (duomenys neskelbtini) nustatytas aplinkybes, todėl Tarnyba neturi pagrindo abejoti advokatės pateikta išvada.

Nurodo, kad atsižvelgiant į valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimą reglamentuojančius teisės aktus, Tarnybai nėra priskirta funkcija tikrinti advokato profesionalumą ir veiklos kokybę, nes tai pažeistų pagrindinį advokatų veiklos principą –

nepriklausomumo principą, numatytą Lietuvos Respublikos advokatūros įstatyme. Antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų veiklos kokybę tikrina Lietuvos advokatūra (Įstatymo 10 str. 1 d.), todėl, jeigu pareiškėja turi nusiskundimų dėl išvadą teikusios advokatės, pareiškėja turi teisę savarankiškai kreiptis į Lietuvos advokatūrą dėl advokatės veiklos kokybės įvertinimo, adresu Polocko g. 43C, Vilnius, tel. +37052624546, el. paštu la@advokatura.lt.

Atsakovė pažymi, kad nepagrįsti pareiškėjos argumentai, jog Tarnybos 2026-01-06 sprendimas yra nepasirašytas Tarnybos Antrinės valstybės garantuojamos teisinės pagalbos ir mediacijos paslaugų administravimo skyriaus vedėjos (duomenys neskelbtini), kadangi vadovaujantis Dokumentų rengimo taisyklėmis (patvirtintomis Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011-07-04 įsakymu Nr. V-117, 2019-08-30 įsakymo Nr. VE-41 redakcija) bei Lietuvos Respublikos elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų įstatymu Tarnybos 2026-01-06 sprendimas buvo pasirašytas saugiu kvalifikuotu elektroniniu parašu, kurio teisinė galia yra lygiavertė juridinio asmens atstovo rašytiniam parašui <...>.

Pasisakydama dėl pareiškėjos skunde nurodytų aplinkybių dėl Tarnybos 2026-01-06 sprendimo įteikimo 2026-02-03, Tarnyba paaiškina, kad patikrinusi UAB „Samus“ siuntų siuntimo savitarnos sistemos duomenis, matyti, kad pareiškėjai Tarnybos sprendimas buvo įteiktas 2026-01-09. Pažymi, kad pareiškėjai Tarnybos 2026-01-06 sprendimas buvo siųstas ir jos nurodytu elektroniniu paštu 2026-01-07. Atkreipia dėmesį, kad Tarnyba neturi galimybės įvertinti pareiškėjos argumentus, nurodytus skunde dėl AB „Lietuvos paštas“ darbuotojų veiksmų, kadangi Tarnyba nekontroliuoja AB „Lietuvos paštas“ veiklos. Jeigu pareiškėja turi nusiskundimų dėl jai laiku nepristatytų pašto siuntų, ji turite teisę teikti pretenziją tiesiogiai AB „Lietuvos paštas“.

Atsakovės nuomone, Tarnyba, įvertinusi visas aplinkybes bei galiojančią teisinį reglamentavimą, teisėtai ir pagrįstai atsisakė pareiškėjai suteikti antrinę teisinę pagalbą, Tarnybos 2026-01-06 sprendimas priimtas per Įstatyme numatytus terminus (Įstatymo 18 str. 2 d.), yra motyvuotas, nurodyti antrinės teisinės pagalbos neteikimo pagrindai, sprendimas atitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 10 str. keliamus reikalavimus.

Atsakovė pabrėžia, kad Tarnybai, kaip viešojo administravimo subjektui, nesuteikta teisė Įstatymo normų aiškinti plečiamai ir suteikti antrinę teisinę pagalbą kitaip nei numatyta Įstatymo 11 str. 7 d. 1, 2 p. – antrinė teisinė pagalba neteikiama, jeigu pareiškėjo reikalavimai yra akivaizdžiai nepagrįsti ir atstovavimas byloje yra neperspektyvus. Taigi, Tarnyba vadovaudamasi Įstatymo 11 str. 7 d. 1, 2 p., 18 str. 1, 2, 4 d., 2026-01-06 sprendimu atsisakė teikti pareiškėjai antrinę teisinę pagalbą.

Skundas atmestinas

Byloje ginčas kilo dėl Skundžiamo sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėja 2025-11-25 kreipėsi į Tarnybą su prašymu suteikti antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą civilinėje byloje dėl įpareigojimo pareiškėjos skolininkus per nustatytą terminą kreiptis į VSDFV dėl pensijų išmokų gavimo.

Tarnyboje 2025-12-30 gauta advokatės (duomenys neskelbtini) išvada, kurioje nurodyta, jog susipažinus su pateiktais duomenimis nustatyta, kad pareiškėja jau buvo kreipusis į teismą, kurio prašė įpareigoti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybą apskaičiuoti skolininkams pensijas. Nepaisant to, kad suformuotas reikalavimas buvo kitoks, nei būtų galima formuluoti, tačiau bylai pasiekus Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą, šis 2019-06-27 civ. byl. Nr. 3K-3-223-421/2019 priėmė galutinį sprendimą byloje ir ieškovės (pareiškėjos) ieškinį atmetė, pateikdamas aktualų išaiškinimą, t. y. kad „teisė į socialinio draudimo senatvės pensiją atsiranda asmenims, atitinkantiems įstatymo nustatytus reikalavimus. O tai reiškia, kad įstatymas, nustatydamas tam tikrus reikalavimus teisei į socialinio draudimo senatvės pensiją atsirasti (įstatymo nustatytas senatvės pensijos amžius ir pensijų draudimo minimalusis stažas), šią teisę sieja išimtinai su asmeniu.“ Tai reiškia, kad tik pats asmuo turi teisę pasirinkti gauti

ar ne pensiją ir kiti asmenys neturi teisės priversti asmenį šios teisės įgyvendinti. Remiantis tuo, kas išdėstyta, laikytina, kad byla neturi perspektyvų nagrinėjimui teisme (Įstatymo 11 str. 7 d. 2 p.).

Remiantis minėta išvada bei vadovaujantis Įstatymo 11 str. 7 d. 1 p., 2 p., 18 str. 2, 4 d., 2026-01-06 sprendimu Nr. (8.28Mr)ATP-C-2025-10506 Tarnyba atsisakė pareiškėjai teikti antrinę teisinę pagalbą.

Skundžiamame sprendime nurodyti šie motyvai ir pagrindai: teisinis pagrindas – Įstatymo 11 str. 7 d. 1 p., 2 p., 18 str. 2, 4 d. ir LVAT formuojama teismų praktika.

Valstybės garantuojama teisinė pagalba teikiama fiziniams asmenims, kad šie galėtų tinkamai ginti pažeistas ar ginčijamas teises ir įstatymų saugomus interesus, reglamentuotas Įstatymu.

LVAT praktikoje dėl valstybės garantuojamos antrinės teisinės pagalbos ne kartą išaiškinta, kad teisė gauti antrinę teisinę pagalbą nėra absoliuti, prigimtinė ir neribojama. Ją suteikia pati valstybė, savo iniciatyva ir savo nuožiūra, ir tik tokia apimtimi, kokia ji yra pajėgi šią teisę garantuoti. Antrinės teisinės pagalbos instituto paskirtis – suteikti kokybišką, efektyvią ir ekonomiškai pagrįstą teisinę pagalbą, ginant teisėtus interesus tų asmenų, kuriems tokia pagalba būtiniausia (LVAT 2018-10-19 nutartis administracinėje byloje Nr. A-5081-822/2018, 2019-01-09 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2417-1062/2019). Todėl net ir esant formalioms sąlygoms, kai asmeniui antrinė teisinė pagalba turėtų būti teikiama, Įstatymas numato tam tikrus apribojimus ir nustato antrinės teisinės pagalbos teikimo apimtis.

Spręsdama dėl antrinės teisinės pagalbos suteikimo Tarnyba, vadovaudamasi Įstatymo 11 str. 9 d., turi teisę prašyti advokato išvados, ar nėra Įstatymo 11 str. 7 d. nustatytų antrinės teisinės pagalbos neteikimo pagrindų.

Įstatymo 11 str. 7 d. 1, 2 p. numatyta, kad antrinė teisinė pagalba neteikiama, jeigu pareiškėjo reikalavimai yra akivaizdžiai nepagrįsti ir atstovavimas byloje yra neperspektyvus.

Įstatymų leidėjas, siekdamas užkirsti piktnaudžiavimą valstybės garantuojama teisine pagalba, pirminį reikalavimo pagrįstumo vertinimą suteikė Tarnybai (LVAT 2019-01-31 nutartis administracinėje byloje Nr. A-3094-502/2019). LVAT yra pažymėjęs, kad Tarnyba jai suteiktos kompetencijos ribose administruodama antrinės teisinės pagalbos teikimą (Įstatymo 9 str.), sprendimą dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo (atsisakymo teikti, nutraukimo) turi priimti kiekvienu konkrečiu atveju ištyrusi ir įvertinusi tam konkrečiam atvejui reikšmingų aplinkybių visumą. Atlikti tokį vertinimą yra ne tik Tarnybos teisė, bet ir įstatymu nustatyta pareiga, įgyvendinant Įstatymo 1 str. 1 d. įtvirtintus Įstatymo tikslus ir realizuojant teisinės pagalbos teikimo principus (LVAT 2010-09-23 nutartis administracinėje byloje Nr. A-146-1162/2010, 2011-02-11 nutartis administracinėje byloje Nr. A-756-1268/2010, 2011-07-28 nutartis administracinėje byloje Nr. A-575-2848-11).

Tarnyba pareiškėjo reikalavimo pagrįstumo vertinimą atlieka aiškindama specialias teisės normas, tačiau tik tiek, kiek kiekvienu konkrečiu atveju yra būtina išspręsti klausimą ar pareiškėjo prašyme nurodytos faktinės aplinkybės bei jo pateikti dokumentai atitinka įstatymų nustatytas sąlygas, kurios yra būtinos asmens procesiniam dokumentui parengti (LVAT 2016-03-15 nutartis administracinėje byloje Nr. A-2482-575/2016). LVAT, toliau aiškindamas Įstatymo 11 str. 7 d. 2 p. taikymą, pažymėjo, kad antrinė teisinė pagalba negali būti teikiama, kai įvertinus konkrečiam atvejui reikšmingus faktinius duomenis yra pakankamai akivaizdu, jog asmens reikalavimas neturi teisinės perspektyvos (LVAT 2012-08-03 nutartis administracinėje byloje Nr. A-492-1681/2012). Pažymėtina, kad Tarnybos pareiga patikrinti ar pareiškėjo reikalavimas yra pagrįstas, ar atstovavimas byloje yra perspektyvus taip pat padeda užtikrinti draudimo piktnaudžiauti valstybės garantuojama teisine pagalba principo laikymąsi.

Tarnyba, susipažinusi su pareiškėjos prašymu ir papildomai pateiktų dokumentų turiniu, advokatės (duomenys neskelbtini) išvada, nustatė, kad pareiškėja yra (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) kreditorė. Pareiškėjos skolininkai galimai neturi jokio turto, negauna pajamų ir, nenorėdami vykdyti prievolių, nesikreipia į VSDFV teritorinį skyrių dėl pensijų jiems skyrimo. Esant šioms aplinkybėms, pareiškėja prašo suteikti antrinę teisinę pagalbą

civilinėje byloje dėl įpareigojimo pareiškėjos skolininkus per nustatytą terminą kreiptis į VSDFV dėl pensijų išmokų gavimo.

Tarnyba nustatė, kad pareiškėja dar 2018 metais kreipėsi į teismą prašydama įpareigoti atsakovą VSDFV Kauno skyrių, be atsakovų (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) prašymų dėl senatvės pensijų jiems paskyrimo, apskaičiuoti ir paskirti jiems valstybinio socialinio draudimo senatvės pensijas vadovaujantis VSDFV Kauno skyriuje esančiomis netekto darbingumo pensijų bylomis. Kauno apylinkės teismo Kauno rūmų 2018-06-19 sprendimu civilinėje byloje Nr. 2-985-894/2018 nuspręsta pareiškėjos ieškinį tenkinti. Kauno apygardos teismas, išnagrinėjęs bylą pagal atsakovo VSDFV Kauno skyriaus apeliacinį skundą, 2018-12-06 sprendimu civilinėje byloje Nr. 2A-1778-896/2018 Kauno apylinkės teismo 2018-06-19 sprendimą panaikino ir priėmė naują sprendimą – ieškinį atmetė. Apeliacinės instancijos teismas sprendė, kad įgyvendinti teisę į pensiją gali tik tokią teisę turintis subjektas, o tokia teisė iki jos paskyrimo negali būti siejama su nuosavybe, nes neatitinka tradicinės nuosavybės sampratos, pavyzdžiui, teisės į pensiją negalima paveldėti ar kitaip perduoti kitam asmeniui, ir tik nuo skolininko valios priklauso ar įgyvendinti tokią teisę. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019-06-27 nutartimi civilinėje byloje Nr. 3K-3-223-421/2019 nutarta Kauno apygardos teismo 2018-12-06 sprendimą palikti nepakeistą. Pagal suformuotą teismų praktiką, kreditorius gali priverstinai įgyvendinti ne visas skolininko teises CK 6.68 str. 3 d. reglamentuojama, kad kreditorius neturi teisės reikalauti įgyvendinti tų skolininko teisių, kurios susijusios išimtinai su skolininko asmeniu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015-02-23 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-50-686/2015). Konstitucijos 52 str. įtvirtinta Lietuvos Respublikos piliečių teisė gauti pensiją yra siejama su įstatymuose nustatytais tokios teisės įgijimo pagrindais. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (toliau – Konstitucinis Teismas) savo jurisprudencijoje yra išaiškinęs, jog Konstitucijos 52 str. vartojama formuluotė „valstybė laiduoja“ be kita ko reiškia, kad pensijos ir įvairios socialinės paramos rūšys garantuojamos tiems asmenims ir tokiais pagrindais bei tokio dydžio, kurie nustatyti įstatymuose, o asmenys, atitinkantys įstatymo nustatytas sąlygas, turi teisę reikalauti, kad valstybė jiems skirtų šią pensiją ir ją mokėtų. Įstatymais nustačius pensijų rūšis, asmenis, turinčius teisę į pensiją, pensijų skyrimo ir mokėjimo pagrindus, sąlygas, pensijų dydžius, valstybei kyla pareiga pensinio aprūpinimo santykių srityje laikytis konstitucinių teisėtų lūkesčių apsaugos ir teisinio tikrumo principų (Konstitucinio Teismo 2010-04-20, 2012-02-06, 2013-02-22 nutarimai). Konstitucinės teisės į pensiją, kaip tam tikro dydžio periodinę piniginę išmoką, samprata negali būti tapatinama su nuosavybės teisės samprata ordinarinėje teisėje, be kita ko civilinėje teisėje (Konstitucinio Teismo 2012-02-06 nutarimas). Tarnyba nustatė, jog iš aukščiau paminėtos Konstitucinio Teismo jurisprudencijos matyti, kad yra išskiriami du teisės į pensiją realizavimo etapai: 1) asmens, atitinkančio įstatymo nustatytas sąlygas pensijai gauti valios išreiškimas ir šios pensijos paskyrimas; 2) piniginės išmokos apskaičiavimas ir išmokėjimas. Teisė į socialinio draudimo pensiją atsiranda asmenims, atitinkantiems įstatymo nustatytus reikalavimus, o tai reiškia, kad įstatymas, nustatydamas tam tikrus reikalavimus teisei į socialinio draudimo pensiją atsirasti (įstatymo nustatytas senatvės pensijos amžius, pensijų draudimo minimalusis stažas, kt.), šią teisę sieja išimtinai su asmeniu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019-06-27 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-223-421/2019). Tai, kad teisė į socialinio draudimo pensiją įstatymo siejama išimtinai su asmeniu, patvirtina ir CK 5.1 str. 3 d. norma, kurioje nustatyta, kad nepaveldimos neturtinės teisės ir turtinės teisės, neatskiriama susijusios su palikėjo asmeniu (teisė į garbę ir orumą, autorystė, teisė į autorinį vardą, į kūrinio neliečiamybę), teisė į alimentus ir pašalpas, mokamas palikėjui išlaikyti, teisė į pensiją, išskyrus įstatymų numatytas išimtis (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019-06-27 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-223-421/2019).

Kaip pažymima advokatės išvadoje, nors pareiškėja Tarnybai 2025-11-25 teiktame prašyme reikalavimą dėl įpareigojimo atlikti veiksmus (kreiptis į kompetentingą įstaigą dėl pensijos skyrimo) kelia kitam subjektui, tačiau, remiantis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019-06-27 nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-3-223-421/2019 pateiktu aktualių išaiškinimų,

įstatymas, nustatydamas tam tikrus reikalavimus teisei į socialinio draudimo senatvės pensiją atsirasti, šią teisę sieja išimtinai su asmeniu. Tai reiškia, kad tik pats asmuo gali pasirinkti ar realizuoti įgytą teisę į pensijos išmokas ir kiti asmenys neturi teisės priversti asmenį šios teisės įgyvendinti. Šių aplinkybių kontekste Tarnyba padarė išvadą, kad pareiškėjos interesų atstovavimas civilinėje byloje dėl įpareigojimo pareiškėjos skolininkus per nustatytą terminą kreiptis į VSDFV dėl pensijų išmokų gavimo laikytinas nepagrįstu ir jos interesų atstovavimas tokioje byloje būtų neperspektyvus, kadangi, kaip minėta, teisė į socialinio draudimo pensiją siejama išimtinai su asmeniu, o kreditorius neturi teisės reikalauti įgyvendinti tų skolininko teisių, kurios susijusios išimtinai su skolininko asmeniu, todėl vadovaujantis Įstatymo 11 str. 7 d. 1, 2 p. antrinė teisinė pagalba pareiškėjai neteiktina. Tarnyba, vadovaudamasi Įstatymo 2 str. 1 d., 3 d., 11 str. 7 d. 1, 2 p., 18 str. 2, 4 d. nusprendė atsisakyti teikti antrinę teisinę pagalbą pareiškėjai (duomenys neskelbtini) civilinėje byloje dėl įpareigojimo pareiškėjos skolininkus per nustatytą terminą kreiptis į VSDFV dėl pensijų išmokų gavimo.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Įstatymas, taikytinos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) nuostatos.

Įstatymas nustato valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimą asmenims, kad šie galėtų tinkamai ginti pažeistas ar ginčijamas savo teises ir įstatymų saugomus interesus (1 straipsnio 1 dalis). Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad antrinė valstybės garantuojama teisinė pagalba apibrėžta kaip: dokumentų rengimas, gynyba ir atstovavimas bylose, įskaitant vykdymo procesą, atstovavimas išankstinio ginčų sprendimo ne teisme atvejais, jeigu tokią tvarką nustato įstatymai ar teismo sprendimas. Antrinė teisinė pagalba taip pat apima bylinėjimosi išlaidų bylose, išnagrinėtose civilinio proceso tvarka, ir išlaidų konstitucinės justicijos bylose atlyginimą, su bylos nagrinėjimu administracinio proceso tvarka susijusių išlaidų, administracinių nusižengimų bylų nagrinėjimo teisme išlaidų ir su baudžiamojoje byloje pareikšto civilinio ieškinio nagrinėjimu susijusių išlaidų atlyginimą. To paties straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad gynyba ir atstovavimas bylose – įstatymų reglamentuojami procesiniai veiksmai ginant įtariamojo, kaltinamojo, nuteistojo ar atstovaujamojo teises ir interesus baudžiamosiose, civilinėse (išskyrus arbitražo bylas), administracinėse, administracinių nusižengimų bylose ir konstitucinės justicijos bylose, taip pat tarptautinėse teisminėse institucijose, kurių jurisdikciją ar kompetenciją spręsti dėl Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausančių asmenų teisių pažeidimų yra pripažinusi Lietuvos Respublika, jeigu šiose institucijose nėra teikiama teisinė pagalba.

Pagal Įstatymo 9 straipsnio 2 dalį, užtikrinti valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimą ir koordinavimą yra priskirta Tarnybai.

Pagal Įstatymo 3 straipsnį, valstybės garantuojama teisinė pagalba teikiama remiantis šiais principais: lygiateisiškumo ir visų asmenų teisių bei įstatymų saugomų interesų apsaugos (1 punktą); valstybės garantuojamos teisinės pagalbos kokybės, efektyvumo ir ekonomiškumo (2 punktą); taikaus ginčų sprendimo prioriteto (3 punktą); draudimo piktnaudžiauti valstybės garantuojama teisine pagalba ir materialiosiomis bei procesinėmis teisėmis (4 punktą). Asmenys, turintys teisę gauti valstybės garantuojamą teisinę pagalbą nustatyti Įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje.

Pagal Įstatymo 11 straipsnio 7 dalies 1 ir 2 punktus, antrinė teisinė pagalba neteikiama, jeigu pareiškėjo reikalavimai yra akivaizdžiai nepagrįsti ir atstovavimas byloje yra neperspektyvus.

Antrinės teisinės pagalbos teikimo tvarka reglamentuota Įstatymo 18 straipsnyje. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad sprendimus dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo priima tarnyba ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų ir šio įstatymo 11 straipsnio 9 dalyje nurodytos advokato išvados arba šio straipsnio 14 dalyje nurodytos informacijos gavimo dienos, išskyrus atvejus, kai, atsižvelgiant į pareiškėjo interesus, sprendimas dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo turi būti priimtas skubiai. Šiuo atveju sprendimas priimamas nedelsiant, bet ne vėliau kaip iki proceso veiksmų atlikimo

dienos. Apie priimtą sprendimą dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo tarnyba nedelsdama raštu praneša pareiškėjui ir advokatui. Jeigu pareiškėjas nepateikė visų šio straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų, reikalingų sprendimui dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo priimti, tarnyba ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo suteikti antrinę teisinę pagalbą gavimo dienos praneša pareiškėjui apie būtinybę per tarnybos nustatytą terminą, kuris turi būti ne trumpesnis kaip 10 darbo dienų, pateikti trūkstantus dokumentus. Jeigu sprendimas dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo, atsižvelgiant į pareiškėjo interesus, turi būti priimtas skubiai, tarnyba gali nustatyti trumpesnę kaip 10 darbo dienų terminą trūkstantiems dokumentams pateikti. Tarnybos sprendimai gali būti skundžiami Lietuvos administracinių ginčų komisijai Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka arba teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. To paties straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad sprendime dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo turi būti nurodyta: 1) sprendimo priėmimo data ir vieta; 2) sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė; 3) sprendimą priėmusios institucijos pavadinimas; 4) pareiškėjo vardas, pavardė; 5) teisinės pagalbos turinys – kokios teisinės pagalbos prašoma, teikiamos antrinės teisinės pagalbos apimtis, advokato teisės; 6) antrinės teisinės pagalbos suteikimo arba atsisakymo ją teikti pagrindai; 7) atitiktis turto ir pajamų lygiui, kai antrinė teisinė pagalba pareiškėjui teikiama šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 1 punkte ir 12 straipsnio 7 punkte nurodytiems pareiškėjams; 8) valstybės garantuojama ir apmokama antrinės teisinės pagalbos išlaidų dalis; 9) kai priimamas sprendimas suteikti antrinę teisinę pagalbą, – teikti antrinę teisinę pagalbą skiriamo advokato vardas, pavardė, adresas, telefono numeris, priėmimo laikas; 10) sprendimo galiojimo laikas, kai asmuo turi teisę į antrinę teisinę pagalbą pagal šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir 12 straipsnio 4 punktą; 11) sprendimo apskundimo tvarka ir terminas; 12) informacija apie ginčo sprendimo mediacijos būdu galimybes ir kita, tarnybos nuomone, reikšminga informacija.

Pareiškėja nesutinka su Skundžiamu sprendimu iš esmės dėl to, jog Tarnyba atsisakė pareiškėjai teikti antrinę teisinę pagalbą dėl įpareigojimo pareiškėjos skolininkus per nustatytą terminą kreiptis į VSDFV dėl pensijų išmokų gavimo.

Komisija, atlikusi Tarnybos 2026-01-06 sprendimo Nr. (8.28Mr)ATP-C-2025-10506 turinio analizę, sprendžia, jog Tarnyba Skundžiamu sprendimu nusprendė atsisakyti pareiškėjai teikti antrinę teisinę pagalbą vadovaudamasi Įstatymo 2 str. 1 d., 3 d., 11 str. 7 d. 1, 2 p., 18 str. 2, 4 d., kadangi pareiškėjos interesų atstovavimas civilinėje byloje dėl įpareigojimo pareiškėjos skolininkus per nustatytą terminą kreiptis į VSDFV dėl pensijų išmokų gavimo laikytinas nepagrįstu ir jos interesų atstovavimas tokioje byloje būtų neperspektyvus, kadangi teisė į socialinio draudimo pensiją siejama išimtinai su asmeniu, o kreditorius neturi teisės reikalauti įgyvendinti tų skolininko teisių, kurios susijusios išimtinai su skolininko asmeniu.

Komisija sprendžia, kad pareiškėja skunde ir pati pripažįsta, kad Kauno apylinkės teismui pateikė ieškinį, kad vietoj skolininkų galėtų kreiptis į VSDFV su prašymu, kad skolininkams būtų paskirtos senatvės pensijos. 2018-06-19 Kauno apylinkės teismas ieškinį tenkino, tačiau 2018-12-06 Kauno apygardos teismas panaikino Kauno apylinkės teismo sprendimą, o Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2019-06-27 Kauno apygardos teismo sprendimą paliko nepakeistą (civ. byla Nr. 3K-3-223-421/2019; teisminio proceso Nr. 2-69-3-02033-2017-8). Taigi, šiuo argumentu pareiškėja pati pripažįsta, jog prašydama suteikti antrinę teisinę pagalbą, kreipiasi dėl to paties, t. y. įpareigoti pareiškėjos skolininkus per nustatytą terminą kreiptis į VSDFV dėl pensijų išmokų gavimo, dėl kurio Lietuvos Aukščiausiasis Teismas jau pasisakė, kad tik pats asmuo gali pasirinkti ar realizuoti įgytą teisę į pensijos išmokas, o kiti asmenys neturi teisės priversti asmenį šią teisę įgyvendinti.

Tarnyba jai suteiktos kompetencijos ribose, nagrinėjant asmenų pašymus dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo, privalo nustatyti, ar subjektas patenka į asmenų, kuriems gali būti teikiama antrinė teisinė pagalba, ratą bei įvertinti ar nėra Įstatymo 11 straipsnio 7 dalyje įtvirtintų antrinės teisinės pagalbos neteikimo pagrindų, taip pat Tarnyba turi vadovautis Įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintais valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimo principais.

Tarnyba kreipėsi į advokatę su prašymu pateikti išvadą, ar pareiškėjos prašyme nėra Įstatymo 11 str. 7 d. įtvirtintų antrinės teisinės pagalbos neteikimo pagrindų. Komisija pažymi, kad galutinį sprendimą dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo (ar atsisakymo ją teikti) priima Tarnyba, o advokato išvada yra tarpinis dokumentas, kuriuo remiantis yra priimamas sprendimas dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo ar neteikimo. Byloje esantys rašytiniai įrodymai patvirtina, kad advokatė 2025-12-30 pateikė Tarnybai išvadą dėl pareiškėjos 2025-11-25 prašymo.

Taigi, spręstina, jog Tarnyba, tik įvertinusi advokatės išvadoje nurodytas aplinkybes bei kitą aktualią informaciją, priėmė Skundžiamą sprendimą atsisakyti teikti pareiškėjai antrinę teisinę pagalbą. Atkreiptinas dėmesys, kad duomenų paneigiančių advokatės išvadą pareiškėja į nagrinėjamą bylą nėra pateikusi. Tai, kad pareiškėja vertina, jog Tarnybos paskirta advokatė neįsigilino į jos prašymą ir paviršutiniškai atliko savo darbą, yra tik subjektyvus pareiškėjos situacijos vertinimas ir jis nedaro įtakos sprendžiant Skundžiamą sprendimo teisėtumo klausimą.

Be to, Skundžiamame sprendime nuosekliai išaiškinta, kad antrinė teisinė pagalba neteikiama, jeigu pareiškėjo reikalavimai yra akivaizdžiai nepagrįsti ir atstovavimas byloje yra neperspektyvus (Įstatymo 11 str. 7 d. 1, 2 p.). Aplinkybė, kad pareiškėja nesutinka su Skundžiamu sprendimu, nesudaro pagrindo teigti, kad nagrinėjant pareiškėjos prašymą, buvo pažeisti Tarnybos veiklą reglamentuojantys ir (ar) kiti teisės aktai, kadangi pareiškėja nepateikė jokių įrodymų, paneigiančių Tarnybos Skundžiamame sprendime išdėstytas aplinkybes.

Pažymėtina, kad atstovavimo byloje perspektyvumas Įstatymo taikymo prasme yra vertinamojo pobūdžio, šį vertinimą Tarnyba kiekvienu konkrečiu atveju turi atlikti atsižvelgdama į tam atvejui reikšmingų faktinių duomenų visumą. Atstovavimo byloje perspektyvumas negali būti tapatinamas su asmens pažeistos ar tariamos teisės absoliučiu apgynimu byloje, jis turi būti siejamas su prielaidų kreiptis į teismą pakankamumo kriterijumi (LVAT 2014-03-31 nutartis administracinėje byloje Nr. A-575-749/2014, 2019-01-31 nutartis administracinėje byloje Nr. A-3094-502/2019, 2020-01-29 nutartis administracinėje byloje Nr. A-3032-822/2020).

Tarnyba pareiškėjo reikalavimo pagrįstumo vertinimą atlieka aiškindama specialias teisės normas, tačiau tik tiek, kiek kiekvienu konkrečiu atveju yra būtina išspręsti klausimą ar pareiškėjo prašyme nurodytos faktinės aplinkybės bei jo pateikti dokumentai atitinka įstatymų nustatytas sąlygas, kurios yra būtinos asmens procesiniam dokumentui parengti (LVAT 2016-03-15 nutartis administracinėje byloje Nr. A-2482-575/2016, 2020-01-29 nutartis administracinėje byloje Nr. A3032-822/2020). LVAT, aiškindamas Įstatymo 11 straipsnio 7 dalies 2 punkto taikymą, pažymėjo, kad antrinė teisinė pagalba negali būti teikiama, kai įvertinus konkrečiam atvejui reikšmingus faktinius duomenis yra pakankamai akivaizdu, jog asmens reikalavimas neturi teisinės perspektyvos (LVAT 2012-08-03 nutartis administracinėje byloje Nr. A-492-1681/2012, 2018-10-10 nutartis administracinėje byloje Nr. A-5213-438/2018). Pažymėtina, kad Tarnybos pareiga patikrinti ar pareiškėjo reikalavimas yra pagrįstas, ar atstovavimas byloje yra perspektyvus taip pat padeda užtikrinti draudimo piktnaudžiauti valstybės garantuojama teisine pagalba principo laikymąsi.

Komisijos vertinimu, Tarnyba Skundžiamame sprendime išdėstė faktines aplinkybes, nurodė aktualų teisinį reglamentavimą ir remiantis Įstatymu padarė pagrįstą išvadą, kad pareiškėjos interesų atstovavimas civilinėje byloje dėl įpareigojimo pareiškėjos skolininkus per nustatytą terminą kreiptis į VSDFV dėl pensijų išmokų gavimo yra nepagrįstas ir jos interesų atstovavimas tokioje byloje būtų neperspektyvus. Komisijos vertinimu, šio pagrindo pakanka atsisakyti tenkinti pareiškėjos prašymą dėl antrinės teisinės pagalbos suteikimo.

Tai patvirtina ir teismų praktika, kuri nurodo, kad Įstatymo 11 straipsnio 7 dalyje įtvirtinti antrinės teisinės pagalbos neteikimo pagrindai, kurie yra atskiri (savarankiški) ir atsisakymas teikti antrinę teisinę pagalbą galimas esant bent vienam iš šių pagrindų (LVAT 2008-08-07 nutartis administracinėje byloje Nr. A-146-1411/2008, 2010-09-23 nutartis administracinėje byloje Nr. A-858-1157/2010).

Įvertinus anksčiau pateiktą teisinį reglamentavimą, teismų praktiką bei bylos aplinkybes, darytina išvada, kad Tarnyba, gavusi pareiškėjos 2025-11-25 prašymą suteikti antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą bei nustatiusi bylos neperspektyvumą, pagrįstai atsisakė tenkinti pareiškėjos prašymą, todėl pareiškėjos skundo reikalavimas panaikinti Skundžiamą sprendimą, yra atmestinas.

Nagrinėjamu atveju Tarnyba veikė viešojo administravimo srityje, todėl taikytinos ir VAI nuostatos. VAI 10 str. 5 d. 5 ir 6 p. nustatyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodyta: administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, administracinio sprendimo motyvai. Paminėtos VAI nuostatos nustato, jog individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis. Taigi, vertinant Skundžiamo sprendimo teisėtumą, be kita ko, Komisija privalo įvertinti, ar jis atitinka privalomuosius individualiam administraciniam aktui (administraciniam sprendimui) keliamus reikalavimus, nustatytus VAI 10 str., t. y. ar individualus administracinis aktas yra pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų nuostatomis, ar individualiame administraciniame akte aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos, nurodyta akto apskundimo tvarka.

Pagal nuosekliai formuojamą teismų praktiką, individualiame administraciniame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT 2011-06-27 išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimas byloje Nr. A556-336/2011, 2014-03-25 išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. A756-997/2014, LVAT biuletenis Nr. 25, 2014, 130–142 p.). Įgyvendindamas diskrecijos teisę, viešojo administravimo subjektas privalo atidžiai iširti, paremti savo vertinimą argumentais, kurie yra reikšmingi ir kurie pagrindžia jais remiantis padarytas išvadas, atspindi faktines aplinkybes tokias, kokios jos iš tikrųjų yra, bei kurių pakanka pagrindimui, ir atsižvelgti į visus svarbius veiksnius (LVAT 2014-02-10 nutartis administracinėje byloje Nr. A662-563/2014). Individualūs administraciniai sprendimai negali būti grindžiami spėjimais ar įtarimais, asmeninėmis simpatijomis ar antipatijomis (2014-11-17 nutartis administracinėje byloje Nr. A858-2430/2014, LVAT biuletenis Nr. 28, 2014, 89–102 p.), o turi būti pagrįsti teisės normomis. Pažymėtina ir tai, kad tinkamas motyvavimas apima ne tik tinkamą teisinio pagrindo nurodymą ir taikymą, bet ir reikalavimą priimame teisės akte nurodyti pagrindinius faktus. Esminė individualaus administracinio akto pagrįstumo sąlyga – turi būti nustatytos ne pavienės faktinės aplinkybės, o juridinių faktų visetas, būtinas ir pakankamas teisės normai taikyti (2015-02-18 nutartis administracinėje byloje Nr. A398-442/2015; 2012-07-20 nutartis administracinėje byloje A520–2294/2012; 2012-03-03 nutartis administracinėje byloje Nr. A444-2366/2012).

Įvertinusi Skundžiamo sprendimo turinį, Komisija sprendžia, kad jis iš esmės atitinka VAI 10 str. 5 ir 6 dalies reikalavimus, nes yra pagrįstas objektyviais duomenimis, konkrečiomis teisės aktų nuostatomis, motyvų išdėstymas pakankamas ir aiškus, nurodytos reikšmingos faktinės aplinkybės. Skundžiamame sprendime nurodyta tinkama apskundimo tvarka. Taip pat, byloje nėra duomenų, kad Skundžiamą sprendimą pasirašė netinkamas subjektas.

Komisijos vertinimu, Tarnyba, priimdama Skundžiamą sprendimą, neviršijo jai suteiktų įgaliojimų, veikė jai priskirtos funkcijos teikti antrinę teisinę pagalbą ribose ir įgyvendino jai teisės aktais suteiktas kompetencijas.

Atsižvelgiant į faktines bylos aplinkybes ir ginčo situacijos teisinį reglamentavimą, Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos Antrinės valstybės garantuojamos teisinės pagalbos ir mediacijos paslaugų administravimo skyriaus 2026-01-06 sprendimas Nr. (8.28Mr)ATP-C-2025-10506 yra teisėtas ir pagrįstas, jo panaikinti pareiškėjos skundo argumentais nėra pagrindo, todėl skundas atmestinas.

Proceso dalyviai procesiniuose dokumentuose išdėstė daugiau argumentų, tačiau, Komisijos nuomone, jie nėra esminiai sprendžiant šią administracinę bylą ir niekaip nekeičia šiame sprendime padarytos išvados, todėl jų Komisija nenagrinės. Šiame kontekste paminėtina, kad Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – ir EŽTT) ir LVAT ne kartą pažymėta, jog teismo (pagal analogiją – Komisijos) pareiga pagrįsti priimtą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną argumentą (EŽTT 1994 m. balandžio 19 d. sprendimas V. H. prieš Olandiją; 1997 m. gruodžio 19 d. sprendimas H. prieš Suomiją; LVAT 2011 m. lapkričio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A261-3555/2011).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos (duomenys neskelbtini) skundą atsakovei Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Birutė Pranevičienė

Komisijos nariai

Daiva Bereikienė

Lionela Gelmanienė